

EKONOMIUTSKOTTETS BETÄNKANDE 26/2013 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om auktoriserade ombud för industriellt rättsskydd och om ändring av 1 kap. 2 § i lagen om rättegång i marknadsdomstolen

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 5 september 2013 regeringens proposition med förslag till lagar om auktoriserade ombud för industriellt rättsskydd och om ändring av 1 kap. 2 § i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (RP 89/2013 rd) till ekonomiutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- regeringsråd Tuomo Knuuti, arbets- och näringsministeriet
- handelsråd Heli Honkapää, utrikesministeriet
- byråchef Marjo Aalto-Setälä, Patent- och registerstyrelsen

- jurist Minna Aalto-Setälä, Centralhandelskammaren
- styrelseledamot Folke Johansson, Finska Patentombudsförening rf
- styrelseordförande Ella Mikkola, Finska föreningen för industriellt rättsskydd rf
- generalsekreterare Marja-Leena Mansala, IPR University Center — Immateriaalioikeusinstituutti.

Dessutom har skriftligt yttrande lämnats av

- justitieministeriet
- finansministeriet
- Finlands näringsliv rf
- Företagarna i Finland.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att det stiftas en lag om auktoriserade ombud för industriellt rättsskydd. Den nuvarande lagen om patentombud föreslås samtidigt bli upphävd.

Syftet med propositionen är att säkerställa kvaliteten på de tjänster som tillhandahålls på området för industriellt rättsskydd genom att ett system med ombud för industriellt rättsskydd skapas. Detta ska verkställas så, att det införs ett förfarande för auktorisation av ombud för industriellt rättsskydd. Det viktigaste elementet i för-

farandet utgörs av en ombudsexamen som mäter nivån på ombudets yrkeskompetens. Dessutom ska det införas ett påföljdssystem som har samband med tillsynen över auktoriserade ombud.

Auktorisering ska inte utgöra en förutsättning för att man ska få fungera som ombud för industriellt rättsskydd, men endast auktoriserade ombud får använda den i lag skyddade yrkesbeteckningen. Också de sekretessbestämmelser som gäller skötseln av uppdrag på området för indu-

striellt rättsskydd ska gälla endast för auktoriserade ombud.

En nämnd för ombud för industriellt rättsskydd, som ska finnas i anslutning till Patent- och registerstyrelsen, ska svara centraliserat för alla uppgifter i samband med förfarandet för auktorisation av ombud och tillsynen över ombud. Sökandet av ändring i de beslut om påföljd som fattats av nämnden ska koncentreras till

marknadsdomstolen. Till följd av den föreslagna lagen ska en ändring av teknisk natur göras i lagen om rättegång i marknadsdomstolen.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft den 1 april 2014. Under en övergångsperiod på ett år kan auktorisation beviljas på basis av tidigare registrering eller praktisk erfarenhet utan att sökanden behöver ha avlagt ombudsexamen.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmän motivering

Utskottet tillstyrker lagförslagen, men med följande synpunkter och ändringsförslag.

Skydd för yrkesbeteckning. Den föreslagna auktorisations- och tillsynsförfarandet gagnar särskilt små och medelstora företag som varken har egen kompetens för skydd av industriella rättigheter eller etablerade samarbetspartner för att sköta uppgifterna. Ett företag som sällan eller sporadiskt behöver anlita sådana tjänster kan ha svårt att bland yrkesutövarna i branschen finna en person som passar de egna behoven och försäkra sig om att denne har den rätta kompetensen. En skyddad yrkesbeteckning tjänar detta syfte. Men ur näringsfrihetens synvinkel är det viktigt att auktorisationsförfarandet är frivilligt och att man fortfarande kan arbeta i branschen också utan att vara registrerad.

Sekretessbestämmelser. De sekretessbestämmelser som gäller de nuvarande ombuden omfattar inte all information som förvärvats i ett ombudsmannaförhållande. Ett enhetligt europeiskt patent och en förenad patentdomstol ställer både den bransch som sköter uppdrag på området industriellt rättsskydd och den finländska industrin inför en ny konkurrenssituation. För Finlands näringsliv är det viktigt att det inom landet finns yrkeskunniga personer som kan åta sig sådana uppdrag och att det går att lita på att den information som överläts i samband med dessa uppdrag förblir konfidentiell.

Nämndens placering. Enligt förslaget ska nämnden placeras i samband med Patent- och registerstyrelsen. Det är en naturlig lösning med avseende på sektor och uppgifter. Som nettobudgeterad myndighet är Patent- och registerstyrelsens verksamhet huvudsakligen självgående: de avgifter som tas ut täcker kostnaderna för verksamheten på några undantag när. Samma krav på att vara självgående gäller också det nya systemet med registrering och tillsyn av ombud. Nämnden ska vara ett oberoende organ. Därför har valet av placeringen ingen avgörande betydelse med avseende på användarna.

Avgifter. Avgifterna för dem som använder auktorisations- och tillsynssystemet bör granskas som en helhet. Aktörerna i branschen påförs en registreringsavgift av engångsnatur i anslutning till auktorisationen plus en årlig tillsynsavgift. Enligt förslaget ska avgifterna täcka kostnaderna för verksamheten. Enligt propositionen ska tillsynsavgiften vara 250 euro, vilket är tillräckligt för att systemet ska vara självgående. För deltagande i ombudsexamen och för anteckning i register ska det erläggas en avgift enligt lagen om patent- och registerstyrelsens prestationer och de författningar som utfärdats med stöd av den. Ekonomiutskottet anser att den föreslagna modellen för reglering av avgifterna är ändamålsenlig; det är viktig för aktörerna i branschen att avgifterna är förutsägbara. Kravet på självgående verksamhet tvingar fram kostnadseffektivitet i förfarandet.

Lagförslag 1, 22 §. Ikraftträdande. Enligt propositionen är lagen avsedd att träda i kraft den 1 april 2014. Patent- och registerstyrelsens uppgifter som anknyter till registerföring och nämndens verksamhet förutsätter dock vissa förberedande administrativa åtgärder, bl.a. utvecklande av ett elektroniskt registersystem och rekrytering av personal. Med hänsyn bland annat till bestämmelserna om offentlig upphandling kräver åtgärderna längre förberedelser än den föreslagna ikraftträdandedagen medger.

Detaljmotivering

1. Lag om auktoriserade ombud för industriellt rättsskydd

8 §. *God ombudssed.* Paragrafen föreskriver om god ombudssed, som ingår i skyldigheterna för auktoriserade ombud. Enligt den grundläggande regeln i 1 mom. ska ombudet redbart och samvetsgrant utföra de uppdrag som anförtrots honom eller henne. Därefter nämns de mest centrala elementen i god ombudssed. I 2 mom. sägs det att nämnden för ombud för industriellt rättsskydd kan ge rekommendationer om innebörden i god ombudssed. Ekonomiutskottet vill påpeka att grundlagsutskottet har ansett att det är onödigt med en sådan bestämmelse, eftersom en myndighet inom sitt lagfästa område får medde-

la föreskrifter också utan särskilt bemyndigande. Bestämmelser i lag om bemyndiganden att utfärda anvisningar kan fördunkla skillnaden mellan förpliktande rättsregler som med stöd av lag utfärdas genom myndighetsföreskrifter och anvisningar som främst är rekommendationer. Eftersom nämnden för ombud för industriellt rättsskydd kan ge rekommendationer om innehållet i god ombudssed också utan separat bemyndigande, anser ekonomiutskottet att 2 mom. bör strykas.

Utskottets förslag till beslut

Riksdagen

godkänner lagförslag 2 utan ändringar och

godkänner lagförslag 1 enligt propositionen men 8 § med följande ändring:

8 §

God ombudssed

(1 mom. som i RP)

(2 mom. i RP *utesl.*)

(2 mom. som 3 mom. i RP)

Helsingfors den 5 november 2013

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Mauri Pekkarinen /cent
vordf. Marjo Matikainen-Kallström /saml
medl. Lars Erik Gästgivars /sv
Harri Jaskari /saml
Antti Kaikkonen /cent
Johanna Karimäki /gröna

Jukka Kärnä /sd
Eero Lehti /saml
Jari Myllykoski /vänst
Martti Mölsä /saf
Sirpa Paatero /sd
Kaj Turunen /saf.

Sekreterare var

utskottsråd Teija Miller.